

Nro. 25.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Pénteken Martius 26-dik napján 1813-dik
esztendőben.

B é t s.

A' múlt vasárnap (Mártz. 21-dikén) vala az
eddig való Bétsi Frantzia Követnek Gróf *Ottónak*
a' Fels. Cs. K. Udvarnál való bútsuzó audientzi-
ája, kinek az udvarból lett kijövele után azon-
nal az új Követ Gróf *Narbonne* jelent. meg ő Cs.
K. Felsege előtt béköszöntő audientzián. Azután
mind ketten a' Cs. Fő Hertzeghez, és a' Felseges
Urunk testvéereihez mentek ezen Követ urak, az
egyik bútsuzó a' másik béköszöntő udvarlásra,
's tisztelettelre.

A' Bétsben lévő Követségi személyek és fő
uraságok Mártz. 23-dik és 24-dik napjain mentek
közönséges bevett rendtartás szerént való láto-
gatásra az új Követ úrhoz.

A a

Rénusi Szövetség.

A' *Bavariai* Újságokban egy levél jött ki a' melly *Dresdnak* már régütske környülállásait foglalja magában. A' fontosabbak ezek közzül, és a' mellyek még eddig közönségesen tudva nintsenek, summásan ennyiben állanak: —,

„*Szakszónia*, Mártz. 12-dikén. Előre ellehetett látni, hogy a' Vice - Király, a' *Berlin*' vidékein való megkülömböztetett ellentállás után, magát végezetre *Wittenbergánál* az *Albis* vize' bal partjára vissza vonván, az Orosz seregek azután *Alsó Luzátziába* és a' *Wittenbergai* kerületbe is bé fognak marsirozni; a' mi több pontokon meg is történt. *Jüterbock* mellett szélső tsoporok között való verekedés történnén, a' *Frantziák* a' magok hátrálássoknak fedezése végett *Seehausen* nevű falut elégették. A' Vice - Király *Mártzius*' 6-dikán jött által *Wittenbergán* sok *Generálisokkal* és *tisztekkel* együtt. Egy *Frantzia* szemmeltartó *ármáda*, az *Albis* job partján *Wittenbergán* túl egy órányira hátrahagyatott. A' *Wittenbergai* *bástyákra* *ágyúk* vonattattak ki. Sok ezer emberek *hídfedező sántzokat* készítettek, 's minden környülállások vakmerő ellentállásra mütattak, a' melly *Pirnától* fogva *Wittenbergáig* mindenütt e'képpen van az *Albis* bal partján. A' meglehetős erősséget kapott *Frantzia* seregek, a' mellyek tsak *Szakszoniában* 40 ezer emberekből állhatnak, a' *Szakszoniakkal*, *Lengyelekkel*, *Bavarusokkal*, 's egyéb *szövetségesekkel* egyetemben, a' kik magok 20,000 emberekre számláltathatnak, úgy látszik, hogy elég erővel bírnak arra, hogy az *Orosz* *ármádanak* az *Albis* vízen való általjövetelét meggátolhas-

sák: Az Albison találtató tsajkák és tutajok mind elsüllyesztettek, 's a' *Dresdai* hídát inkább fel fogja vettetni Gen. *Reynier* (a' ki ezen levélnek íródásakor még nem indul volt el Dresdából Páris felé), mint sem megengedje, hogy az Oroszok azon által jőjenek, bár mi veszedelmes legyen is ez a' városnak 's kivált a' hídhoz közel lévő szép épületeknek. Ez okozta a' nép között a' már tudva lévő zendülést, a' melly után a' tsendességnek tíz főbb megháborítói elfogatván a' *Königsteini* várba zárattattak. Szakszonidban mindenek *Plauen* felé vetették esdeklő szemeiket, a' hol Mártz. 5-dikén leg nagyobb érzékenységgel kiműtatták a' magok Királyok *Friedericus* eránt viseltető szeretetjeket, midőn *Tischer* Úr oda való Superintendens, a' városnak minden léányival egyetemben buzgó fohászkozással való innepet tartott a' nagy templom' oltárán. A' még ott tartózkodó Királyi Udvarból is néhányak jelen voltak ezen érzékeny áhétatosságon. Vajha lehetséges lehetne, hogy ennek a' jó Fejedelemnek el ne kellene a' maga hátaíráról távozni! —

„Lipsiánál egy olyan Frantzia ármáda fekszik a' Vice-Király' vezérlése alatt, a' melly minden órában talpon áll a' megverekedésre. A' *Páduai* Hertzeg (*Arrighi*) mustrálja *Erfurtban* a' Frantzia Országból minden nap' oda érkező Battalionokat. A' *Moguntziától* fogva *Lipsidig* és *Magdeburgig* menő országútakat sohol meg nem szakadó fegyveres seregek borítják. Egyéheránt a' szoros igazság kívánja, hogy azt is megújuk (így szól a' tudósító), hogy az Orosz seregek a' Szakszoniai vidékeken, a' hova megérkeztek,

mindenütt példás fenyüléktartással 's a' lőllők kihirdtetett proklamációkkal egészen meg-
egyezőleg, viselték magokat. —

Még Párisba való elmenetele előtt ilyen pa-
rantsolatot hirdtetett - ki Generális *Reynier* Dres-
dában: — 1) Mától fogvást minden házaknak
ajtai zárattassanak - bé estvéli 10 órakor Dresdá-
ban, az Újvárosban, és a' külső városokban,
mellynek pontosan lejendő tejesítettéséről minden
háztulajdonosok felelni tartoznak. — 2) Tíz óra
után fél órával sebi ne találtassék az utzán,
a' kinek azt hívatála magával nem hozza, vagy
a' kinek eikerülhetetlenül az utzára kimenni nem
kell, minthogy külömben a' strázsák által letar-
tóztatik és fogságra vitetik. — 3) Ha valaki a'
Frantzia szélső vígyázókon túl akarja útját ven-
ni, passust szerezni köteleztetik a' Dresdában lévő
Frantzia Generálistáb Komendánsától, 's a' többi,
Költ Dresdában Mártz. 13-dikán. —

A' *Baireuthi* újság szerint így irtak Dresdá-
ból Mártz. 15-dikén: — „Az Orosz szélső vígyá-
zók még ma is olly közel állanak hozzánk, hogy
a' kapuk előtt tsupa szemmel láthatjuk őket.
Tegnap és ma nem éppen gyenge, de tsakugyan
minden fontos következés nélkül maradott özszes
tsapások történtek Dresdától egy óranyi távol-
ságra: Úgy láttzik hogy az Oroszoknak az a'
czieljok, hogy ezen városnak környékein rentsa-
nak által az Albis vizén; de a' melly czieljokat
nem könnyen fogják végre hajtani, minthogy
nintsen nagy erejek, és az előre vígyázó és ellő-
kélleuségű *Eckmühli* Hertzeg 25 ezer emberek-
kel és több mint 100 ágyúkkal áll itt. Szükség-
ben a' mi Albison lévő hidunk is fel fog áldoz

tatni. Itt ma ilyen hirdetés tétetett közönségesse: — „Az Albis vize jobb partjával való közösülés egészszen megtiltatik, 's annyival kevesebbé mérészeljen valaki a' szélső vigyázóig menni, ha ellenségnek nem akar tartattatni. Tsak annak engedtetik meg a' hídon az Újvárosba való által menetel, a' kinek valami dolga van ott. Egyéberánt minden Dresdai lakos azonnal hazamenni köteleztetik, mihelyest az Albis vizén az első ágyú kilövetett. Költ Dresdaban Mártzius 15-dikén.

A' *Düsseldorfi* újságban ezek fordúltak elé a' Réus' mellyékiról, Mártz. 14-dikén: —,

„A' nagy ármádán kívül (melynek fő hadi szállásával az Olasz Vice-Király ezen hónapnak 9-dikétől fogva még mind Lipsiában volt, számos tartalék ármádák állanak készen minden esetre, hogy akármelly órában kiállhassanak a' viaskodás' helyére. A' *Raguzai* Hertzeg (M. *Marmont*) vezérlése alatt 40,000 emberek állanak talpon *Moguntzia* városának környékein. Ezen hónapnak 25-dik napja nagy történeteknek fog kezdetet adni.

A' Ménus mellől Mártz. 15-dikén indúlt levelekben ezeket olvassuk: — „A' Trevisói Hertzeg (M. *Mortier*) megérkezett Mártz. 14-dikén Frankofurtumba. Ma ide várták a' *Moskwai* Hertzegét is (Marschal *Ney*, az eddig volt *Elchingeni* Hertzeg, az 1812-dik esztendőbeli táborozásban kapta, *Moskwai* Hertzegi titulust). A' Frankofurtumba érkező Frantzia seregek egymást érik.“

A' *Monachiumi* tudósítások szerint most már a' második szakasz béli felkelésre is meghívta a'

Bavariai Országglószék a' fegyverfogásra alkalmas ifiakat minden rang és vallásbéli külömbség nélkül, olly ígérettel mindazonáltal, hogy ez a' felkelő sereg telyességgel nem fog a' határon kívül menni, hanem csak benn a' hazában fog, ha ha a' szükség kívánádjja, a' reguláris katonasággal osztozni a' hazavédelmezésében: — A' haza, a' nemzet' betsülete, a' mindenektől és mindenek felett szeretett Király (ezek a' buzdító kifejezések fordólnak elő a' fiatalokhoz intéztetett Proklamátzióban) hívják a' fegyverfogásra alkalmas ifiakat. Egy Bavarus sem halhatja lágy-melegséggel ezt a' szép meghívattatást, 's a' többi." —

Ezen meghívattatás szerént, mind azok az ifiak, a' kik az 1772-dik esztendőtol fogva 1793-mig születettek, megjelelni és béíratatni köteleztetnek magokat, azért, hogy választást leheszen közöttök tenni, vagy meg lehessen látni, kiket indít-fel az ő hazafiúi buzgóságok ezen szép kötelességnek telyesítésében való részesülésre, és hogy kiket akadályoztat-meg abban vagy az ő hibás testi alkatások vagy házi állapotjuk. A' kik önként elé nem állanak 5 forintól fogva 25 forintig való birsággal büntetnek.

* * *

Hámburgból ezeket írtuk vala közelébbi levelünkben a' leg újabb újságok között, hogy azon várost az Oroszok közeledésének hallása miatt az Administratzióhoz és vámokhoz tartozó minden tiszték 's az ott organizáltatott új katonaságok is majd mind oda hagyták volna. Ezen tudósítás után pedig három nappal, úgy mint Mártz. 12-dikén, így írtak ugyantsak *Hámburgból*: —

„Bizonyos kútfőből esett értésünkre, hogy városunk' szomszédságába minden órán hatalmas hadi erő fog megérkezni. Az első tsapatok e hónap 15-ik vagy 16-dik napjára érkeznek-meg, 's a' *Stehnitz* tsatorna mellett *Lauenburg*, *Möln*, és *Ratzeburg* városaikba szállanak-meg. Egyszermind számos ártillerista sereg fogja ugyan ott az *Albis* két partjait 's *Bergedorf* nevű várost elfoglalni és ágyúkkal megrakni. Ezek az előre való intézetek, és ezeknél még fontosabbak, de a' mellyeket kihirdetnünk még most nem szabad, valamelly igen fontos történetekkel láttatnak összeköttetésben lenni.“

Prusszia.

Berlin. Mártzius 16-dikán. Prusszus General-Lieutenant *Jork* ő Exc.ja számos kísérelkel tegnap délelőtt véletlenül megérkezett ide, 's minekutánna itt néhány látogatásokat tett volna, ismét kiment a' maga fő hadi szállására *Weissenseebe*, a' melly egy kis fél mértföldre esik *Berlintől*. Az ő vezérlése, alatt lévő Prusszus armáda, melly már a' város' szomszédságába megérkezett, holnap tartja a' maga Berlinbe való pompás bejövetelét.

Prusszus Királyi Princz *Ferdinandus*, a' ki Mártz. 9-dikén Orosz Generális Hertzeg *Repnint* néhány egyéb Orosz Generálisokkal egyetemben megvendégelte vala, hasonló vendégséggel tisztelt meg az azolta az ide érkezett Gróf *Wittgensteint* és feleségét Mártz. 15-dikén sok Orosz Generálisokkal és egyéb fő személyekkel egyetemben. A' következett szombaton nagy Concertel tisztelték-meg az itt lévő egész Orosz tiszti kart a' Prusszus Rendek és előkelőbb polgárok, egy

370
bált is adván nékiek ugyan akkor, melyben a Királyi Hertzegek és Hertzegaszszonyok is jelen lenni méltóztattak.

Márcz. 10-dikén irták Liegnitzből, hogy mivel egy Orosz ármáda oda már bényomúlt és a lakosok az Orosz katonaság' nyelvét telyességgel nem értik, tehát a' közönségesebb szók, vagy kifejezések, hamarjában oly módon össze szeddettek, 's kiadattattak, hogy szükségben könnyen fel lehet benne találni az elkerülhetetlen dolgokat.

Sándor Császár Mártzius 15-dikén *Kalisch*-ből megérkezett a' Pruszsus Király' mostani lak-helyére *Breszlauba*, a' honnét 19-dikben ismét vissza utazott *Kalischba*. Megérkezésének környűállásai e' képpen beszélletnek elé a' Márcz. 16-dikán költ *Breszlai* újságban: —

„Ő Királyi Felsége a' maga nagy méltóságú vendégének tiszteltetésére, Gen. Lieutenant Kleist ó Exc.áját, Oberster Biró ó Hertzegségét, *Merkel* Országíószéki Elölülőt, 's *Kracker* Országíószéki Tanátsost, Sléziának határára *Wartenberghez* elküldötte, a' hova már a' Papság' és Rendekek' résziről is elküldetett vala egy Deputatio. A' nevezett Elölülő és a' Rendekek' Biztosa *Bethusy*, úr mind ketten egy egy rövid beszédeket intéztek a' Császárhoz, az ő Felsége érkezésén való nagy örömeiket 's abba helyheztetett nagy reménségeket fejezvének ki, melly után igen nyájas nyilatkoztatást tett a' Császár is a' maga részéről, melly által a' Király eránt viseltető barátságos indulatját kifejezte. A' Sléziai városokban és falukban, mellyeken által jött ő Csász. Felsége, mindenütt leg nagyobb örvendezéssel

és harangozással fogadtatott. Ő Királyi Felsége, a' Koronaörökssel és egyéb gyermekeivel egyetemben (a' kik még nem utaztak el Berlinbe), eleibe mentek Őlsig ő Cs. Felségének, a' melly város 4 mértföldre esik Breszlautól, a' honnét a' két fényes udvar együtt, erre felé vissza indulván, túl Breszlau fél óra távolságra Hundsfeldnél kiszállottak hintóikból, 's lóra ülven úgy jöttek. bé a' sorban álló katonaság között a' városba, a' hol a' Királyi palota előtt Felmarschal Gróf *Kalkreuth* fogadta és tisztelte ő Felségeket, 's felvezette a' Királyi palotába, a' hol udvarlásokra az egész nemesség és minden előljárók összegyülekezve várakoztak. A' Császár ő Felség a' Pruszsus Fekete Sas Rend' czímerét a' Király pedig a' Sz. András Orosz Cs. Rendjét tették volt fel ezen alkalmatossággal. Az egész bójövetel igen méltóságos volt, 's az időnek szép volta által is nem kevésbé méltóságosítottatott. Estve az egész város meg volt világosítottva. A' Császár és Király ő Felségek azzal tisztelték meg estve Felmarschal Gróf *Kalkreuthot*, hogy tántzos théára hozza mentek. Mind ezek Mártz. 15-dikén történtek. —

„A' következő napon a' Királyi gyalog testőrző seregek megsejmlélésében foglalatoskodtak ő Cs. és K. Felségek, 's ezután azon bált tisztelték - meg jelenlétekkel, mellyet Státus-Cancellarius Báró *Hardenberg* adott.

Őls városából, a' hova a' Király a' Császárnak eleibe ment vala, e' képpen irtak ezen tárgyfelől Mártz. 15-dikén: — „A' mi azért való rémenségünk, hogy a' Császárt az ő Bresz. felé való útjában láthatjuk, ma bétejesedék, még

pedig olyan módon, hogy remétségünket is fellyül haladta annyiban, hogy egyszermind Királyunkat is kőfalaink között szemléltük, a melly kimondhatatlan örömhöz most volt városunknak első szerentséje. Minthogy már reggeli 4 óra felé reménetet a' Császár megérkezése, erre nézve viratta előtt már néhány órákkal még világosítatva voltak házaink. Tisztelt Királyunknak vératlan megérkezése 11 órakor történt a' Császár várására összegyülekezett és örvendezve kiáltozó sokaság között. Bészállván az Ország házához a' Rendekkel és Katonatisztekkel nyájasan beszélgetve várta ő K. felsége a' Császárnak érkezését, kinek közölgetéséről való hír vegezetre megérkezvén, azonnal eleibe indult ő K. F. ge, a' Császárnak lebotsátott fedelű hintójában együtt ülve jöttek - bé a' két Felsőgek délutanni 4 óra felé, minden harangjainknak zúgása közben egy szép gyözedelmi kapu alatt a' városba. Elöttök a' Kezület' Rendjei és Erdőmesterek parádiroztak ló hátakon. Két felőla' Papság és tisztviselők állván, fennszóval való szerentsekivánásokkal fogadták ő Felsőgeket; a' kik azalatt, míg hintőik eleibe új lovakat fogtak, a' piatzon megállapodván, húsz ide való leánykak verses pánlikával körül köttetett borostyánkószorut nyujtottak - bé ő Felsőgeknek, 's a' többi.

Svédziai Pomeránia.

A' *Berlini* újságban ilyen levél jött - ki: —
 „*Anclamból*, Mártzius 11-dikén. Hozzánk bizonyos tudósítások érkeztek a' felől, hogy a' *Frantzia* seregek és az ő Szövetségeseik a' *Szakszok*, Német országnak azon északi partját, a' melly *Svédziai Pomerániának* nevezetik, 's a' mellye

a' folyó hadakozásnak elkezdődése előtt a' nevezeti szövetséges seregek elfoglaltak vala, a' tartomány' fő városával *Stralsundal*, és *Rugia* (Rügen) szigetével egyetemben, oda hagyván, vissza takarodtak az *Albis* vize megé.

Egy Berlini már régisike (még Mártz. 7-dikén költ) tudósításban ezeket olvassuk: — A' Berlini útzák megelevenültek. Az Orosz lovaság a' közönséges piatzokon tanyázik, ember, 16, mind együtt elegyesen. Gyakran láthatni, hogy a' katona, mint leg hűségesebb barátját úgy ölelgeti a' lovát. A' lakosok, vének ifiak, férfiak asszonyok, fiúk és leánykák, seregenként járnak hozzájuk újságlátásnak kívánásából; a' leg kisebb gyermekek félelem nélkül társalkodnak a' nagy szakálú Márs' fiaival, Mártz. 5-dikén, midőn az Orosz seregek a' már emittelt áhétatoságot tartották, nem lehetett megilletődés nélkül szemlélni az ő igen tiszteletes Popájokat (a' ki nagyon szép ember) a' szabad ég alatt áhétatoskodni. Ez utoljára *Berlinnek* szerencsés megtartatásáért mondott háláadó imádságot. Lehetetlen volt belső képpen meg nem illetődni az emebernek, mikor ezt a' sok katonát térdelni szemlélte.

Frantzia Birodalom.

A' *Frankofurtani* újság a' következő sorokat közli szörölszóra a' *Düsseldorfi* újságból Mártz. 15-dikén: —

„Ő Csász. Kir. Felsége c' hónap' 18-dikára Münsterbe várattatik; 25-dikben Magdeburgba érkezik, 's ez az a' nap, a' melytől fogva *dátultatni* fognak a' jövendő nagy dolgok.“

A' Törvényhozó Gyűlésben nevezetes beszédet tartott Státustanátsos *Malc* Mártz. 11-dikén. Beszédjének tárgya volt az 1813-dik esztendőre kívántató költségeknék, 's az 1811, 1812-dik esztendőben fennmaradott, 's az 1815-dikban

fenntarandó, és 232,500,000 Frankokból álló hűjjánosságnak kiszerezését illető projectom. Az egész summa, a' melyet mind ezekre a' végekre össze kell ezen projectom szerint szerezni, teszi egy milliárdot és 150 milliót. A' két száz harminzkét millióból és öt száz ezerből álló hűjjánosságnak kipótolására azoknak a' közönségek jóságainak eladattasásokat jóvállotta a' a' Státustanársz, a' melyek ugyan bizonyos közönségekhez tartoznak, de azért nem ezeknek, hanem a' Statusnak tulajdonaik.

Leg újabb újságok.

A' *Dresdából* érkezett magános levelekben, melyek Mártz. 19-dikén indultak, ezek jelentenek: —

„Az *Echmühli* Hertzeg (M. Davoust) a' vezérlése alatt lévő seregnek nagyobb részével *Dresdából* elmenvén, a' hallomás szerint *Magdeburg* felé vette útját. Elindulása előtt az Ó és Új város között lévő hídnak néhány árkusai (bolthajtásai vagy hajlatjai) puskapor' által széllyel vették. Ez a' történet, melynek következtetésitől ezen városban így nagyon féltek, minden egyéb kárvalás nélkül ment véghez. E' szerint az úgy nevezett *Dresda* és az új város között, már most egy átallyában minden közösülés félbe szakadott. *Dresdában* magában még vannak kevés Frantzia seregek: túl pedig az *Albis* job partján az új városban *Kozákok* állanak.

A' *Baireuthi* újság szerint azt írják *Hofból* Mártz. 17-dikén, hogy a' *Szakszoniai* Király még rem ment volt el *Szakszoniának* határszéléről *Planen* városából.

A' leg újabb *Berlini* tudósítások szerint, a' szélső vigyázó *Kozák* csoportok (pikétek) még ekkor is az *Albis* jobb és bal partjain mutogatták magokat. *Brandenburgból* azt írják, hogy ott ekkor tájban csak 50 emberből álló *Kozák* csoport volt szálláson, és hogy csak ilyen kevés számú *Kozák* csoportok azok is, a' melyek itt ott az *Albis* bal partjaira által tsaptak.